

AL DEPARTAMENT D'AGRIGULTURA, RAMADERIA I PESCA

En .....(nom d'entitat)....., provist de DNI....., en nom i representació de la .....(adreça de l'entitat).....

EXPOSA

Que es troba actualment en període d'informació pública, en virtut d'edictes publicats al Diari Oficial de la Generalitat, en data 7 de febrer de 2005 (DOGC núm. 4317), el projecte de decret pel qual es regula la coexistència entre la producció genèticament modificada i la convencional i integrada.

Que dins del termini conferit a aquest efecte, mitjançant aquest escrit es formulen les següents

AL LEGACIONS

PRIMERA.- Comentaris i aspectes generals

Les mesures exposades en aquest decret són del tot errònies per evitar la contaminació. No considerem que el concepte base de coexistència que utilitza el decret, entesa com a “la capacitat dels agricultors per triar lliurement la utilització d'organismes genèticament modificats, sistemes d'agricultura ecològica, convencional o integrada [...] possibilitant la convivència de les diferents explotacions” sigui possible. L'observació de la realitat agrària al nostre país i els coneixements científics actuals fan concloure que l'agricultura basada en els cultius transgènics és incompatible amb altres agricultures com la convencional o l'ecològica, ja que no existeix la manera d'evitar la contaminació genètica de llavors, plantes i ecosistemes.

Aquest decret intenta minimitzar el problema de la contaminació genètica i eludeix l'obligació de respectar un nivell zero de contaminació en agricultura ecològica. Planteja una sèrie de mesures que, de fet, allò que garanteixen és l'existència de cultius GM, basant-se en una sèrie de premisses que permetran l'extensió de la contaminació transgènica a tots els cultius catalans, com són que:

- El decret iguala el llinar de contaminació al llinar establert pel reglament d'etiquetatge i traçabilitat (Reglament (CE) No. 1830/2003 del Parlament Europeu i del Consell de 22 de setembre), obviant que aquest llinar està acceptat únicament i exclusivament si la presència de transgens és “accidental o tècnicament inevitable”, característiques no atribuïbles a aquella contaminació que es produeixi sota l'emparament d'una legislació que no tracta d'evitar-la.
- Les mesures definides per evitar una contaminació superior al llinar estan dissenyades únicament i exclusivament en finca, obviant que la contaminació es produeix al llarg de tota la cadena alimentària.
- Tracta la coexistència com un concepte o problema exclusivament econòmic, obviant els problemes socials i ambientals relacionats amb els cultius GM.
- Equipara els cultius manipulats genèticament, l'agricultura convencional i l'ecològica, així com els drets dels pagesos que les practiquen.
- Eximeix de tota responsabilitat les empreses productores de llavors genèticament manipulades, així com tampoc menciona qui assumirà els costos monetaris en casos de contaminació,

deixant desprotegits als afectats a pesar que el propi Parlament Europeu (2003) insta a establir un marc jurídic en el qual “en cas de danys, els interessats puguin obtenir ràpidament una indemnització suficient”. Aquests danys econòmics inclourien els següents casos:

- Es detecta un contingut superior a 0.9% d'organismes modificats genèticament en un conreu. Per tant, un pagès/esa ecològic/a o convencional es veu afectat en una disminució de beneficis a causa de la reducció del preu del producte en el mercat o a la impossibilitat de venda.
  - No es pot comercialitzar una producció perquè ha estat contaminada per pol·linització creuada o qualsevol altre mitjà amb organismes modificats no autoritzats.
  - Un conreu ecològic té una presència de transgènics per sobre del líndar permès i, per tant, perd la seva certificació.
  - Davant la sospita de contaminació, se suspèn la compra d'una producció a causa de la seva proximitat a conreus transgènics.
  - Un/a pagès/esa decideix no plantar un determinat conreu per l'elevada probabilitat de contaminació.
-
- La proposta traspasa totes les responsabilitats des dels titulars de l'autorització d'alliberament d'organismes modificats genèticament a la pagesia, sense tenir en compte el principi de “qui contamina, paga” (tal i com recomana el Parlament Europea, 2003).
  - El decret no contempla cap tipus de mesura, ni compensatòria per a l'afectat ni sancionadora per al contaminant, per al cas que, tot i seguint les indicacions definides al decret, es produeixi una contaminació de transgens en un cultiu convencional o ecològic. D'aquesta manera, presuposa que les normes definides al decret garantiran la no-contaminació, cosa que s'ha demostrat del tot fals.

Considerem que la coexistència es tracta d'un concepte no exclusivament econòmic, amb fortes implicacions socials, ambientals i sanitàries que no s'han considerat. Creiem que la implementació d'aquest decret perjudicarà les explotacions de la pagesia que no optin pel model transgènic, especialment les petites i/o ecològiques.

Coneixem nombrosos casos de contaminació genètica documentats, tant a l'Estat espanyol com a altres països on s'estan cultivant varietats modificades genèticament (vegeu annex1). D'aquesta manera, un decret de coexistència que no eviti les contaminacions genètiques, conduirà, irremediablement, a l'extinció de l'agricultura convencional i, especialment, de l'agricultura ecològica. Com s'ha demostrat recentment als Estats Units, els cultius transgènics, introduïts l'any 1996, han provocat en pocs anys una alarmant contaminació de les llavors convencionals venudes al pagès, així com d'alguns bancs de germoplasma vitals per a la millora genètica de varietats. Aquestes contaminacions també porten a la situació en què l'empresa propietària de la patent transgènica pot denunciar al pagès contaminat si aquest decideix guardar o comercialitzar aquesta llavor, tal i com a succeït a Canadà i Estats Units.

L'opinió pública catalana, espanyola i europea ha expressat diverses vegades el seu rebuig majoritari als cultius genèticament modificats. Per als productors convencionals, la contaminació genètica pot suposar la pèrdua de contractes amb determinats compradors (Alemanya, França i altres països amb més de 3.500 municipis declarats lliures de transgènics) i una invasió no desitjada dels seus camps. Per als productors ecològics el problema és més greu, ja que la legislació vigent prohibeix totalment la utilització i la presència de OMG en tot el procés de producció ecològica.

Al mateix temps, és important remarcar que en tot el document no es fa cap referència a la possibilitat de l'establiment de zones lliures de transgènics dintre del territori català (tal i com s'han declarat, entre d'altres, el País Basc, Aquitània, Limousin, Salzburg, Schleswig-Holstein, Thrace-Rodopi, Alta-Austria o Gal·les) malgrat que hi ha un moviment molt important en aquest sentit en tota la Unió Europea. El propi Parlament Europeu considera que “una renúncia voluntària o limitada regionalment al conreu d'organismes modificats genèticament en determinades zones i en determinades condicions de conreu pot ser la mesura més eficaç i econòmica per garantir la coexistència i que aquesta ha d'estar a disposició dels estats membres per a l'aplicació de l'article 26b de la Directiva 2001/18/EC (Parlament Europeu, 2003).

Per totes aquestes raons i per les que es detallen a continuació en els comentaris més específics de cada article del decret, les organitzacions sotassignants exigim la retirada d'aquest decret de coexistència i la seva substitució per un altre que garanteixi la permanència de l'agricultura convencional i ecològica lliures d'OGM en tot el territori català, emparant el dret prioritari dels pagesos ecològics i convencionals a no patir contaminació genètica i establint: per una banda un règim de responsabilitat civil en què els danys ambientals, socials i econòmics derivats dels OMG -incloent la contaminació genètica- que recaigui sobre els titulars de les autoritzacions de la seva alliberació al medi. Per altra banda, cal que aquesta legislació permeti la creació de zones lliures de transgènics a Catalunya, tal i com està succeint arreu d'Europa.

En tant no es garanteixi un sistema efectiu que permeti l'agricultura convencional i ecològica lliures d'OGM el Govern de la Generalitat hauria de decretar una moratòria sobre l'aprovació de cultius GM al medi ambient i la suspensió dels ja permesos.

SEGONA.- En relació amb l'article 2. Definicions

“Coexistència: és la capacitat dels agricultors per triar lliurement la utilització d'organismes genèticament modificats, sistemes d'agricultura ecològica, convencional o integrada, amb el respecte pels deures i de les obligacions generades per a cada tipus d'explotació, possibilitant la convivència de les diferents explotacions”.

Comentaris:

Consistentment amb aquesta definició, el present decret hauria de garantir que aquells agricultors que vulguin subministrar productes lliures d'organismes modificats genèticament puguin fer-ho. Aquest dret fonamental no queda assegurat amb les mesures proposades, ja que aquestes no estan destinades a prevenir la contaminació –establint com a objectiu el nivell de detecció- sinó que aquesta no superi el llindar on es donin repercussions econòmiques.

D'aquesta manera, el concepte de coexistència que utilitza el decret és massa parcel·lat perquè no té en compte que l'objectiu últim no hauria de ser garantir la llibertat d'elecció dels agricultors per se, sinó que la coexistència s'hauria d'entendre com a un prerequisit perquè la resta d'actors de la cadena alimentària i els consumidors puguin també escollir el tipus de productes que consumeixen i/o amb els quals produeixen. Per tant, és necessari que les normes que s'estableixin siguin suficientment estrictes per garantir la lliure elecció sobre el producte final.

TERCERA.- En relació amb l'Article 5. Principis generals.

“Els principis que han de complir les explotacions agrícoles i pecuàries per a la coexistència definida a l'article anterior són:

- a) Transparència i cooperació entre els implicats en l'establiment de les mesures més adequades de coexistència, basades en criteris estrictament científics”.

Comentaris:

En les recomanacions de la Comissió Europea (2003) sobre coexistència, les quals serveixen com a marc per desenvolupar les diferents normatives als estats membres, s'estableix que les mesures de coexistència han de “reflectir les millors evidències científiques disponibles sobre la probabilitat i les fonts de barreja involuntària o accidental i que aquestes han de ser actualitzades i avaluades constantment”. En el cas de la proposta de decret, aquest principi és reformulat, de manera que limita qualsevol aportació a aquelles estrictament científiques, descartant així aspectes socials o de distribució. Al mateix temps, no especifica quins són els criteris científics que se seguiran ni qui avaluarà la seva qualitat ni independència¹.

---

¹ Actualment, no existeix cap estudi independent publicat sota els estàndards habituals en revistes científiques que avaluï quines són les mesures necessàries per evitar la contaminació genètica en el cas de les varietats que es comercialitzen actualment a Catalunya. Es disposa únicament d'un estudi (Messeguer et al., 2004) elaborat

- b) “Les mesures han de ser eficients, rendibles i proporcionades respecte dels llindars de tolerància en l’etiquetatge recollits en la reglamentació comunitària”.

Comentaris:

Cal mencionar, un cop més, que les mesures no estan destinades a prevenir i evitar la contaminació sinó a resoldre únicament el conflicte econòmic que se’n desprèn, de manera inconsistent en la pròpia definició de coexistència. També cal tornar a ressaltar que l’establiment del llindar d’etiquetatge com a objectiu no compleix amb la reglamentació comunitària, que estableix que aquesta ha de ser “accidental o tècnicament inevitable” i per tant, s’ha de demostrar que s’ha fet tot el possible per evitar la contaminació.

- d) Les mesures s’hauran de prendre en primer lloc a cada explotació i posteriorment aconseguir la coordinació entre explotacions veïnes.

Comentaris:

Tal i com informes de la pròpia Comissió Europea posen de manifest, la contaminació es produeix al llarg de tota la cadena alimentària, tal com es pot observar a la Taula 1 (tot i que aquesta només inclou fins la fase d’emmagatzematge) i per tant, calen mesures més globals per tal de garantir l’elecció de consumidors i de tots els agents implicats.

Taula 1: Mitjana potencial estimada de presència accidental de transgens al llarg de diversos estadis de la producció en finca

Tipus conreu	Llavor	Sembra	Conreu	Pol finalització creuada	Banc de llavors sòl	Collita	Transport	Emmagatzematge	% aconseguit
Colza	0.3%	0%	0%	0.2%	0.2%	0.01%	0.05%	0.05%	0.81%
Remolatxa sucrera	0.5%	0%	0%	0%	0.05%	0.01%	0.01%	0.1%	0.67%
Panís	0,3%	0%	0%	0,2%	0%	0,01%	0,01%	0,05%	0,57%

Font: Scientific Committee on Plants of the EU Commission, 2001.

Altres estudis també apunten en aquest sentit: en un estudi conduït a Suïssa, es van detectar traces de transgens en un 20% de la producció orgànica processada on abans s’havien processat aliments genèticament modificats (Wenk, Stebler i Bickel, 2001). Congruentment, l’Agència Federal de Medi Ambient d’Àustria i l’Associació Austríaca d’Agricultura Ecològica han calculat que un mínim de 0.5% de contaminació es produiria durant les fases de processament dels aliments i pinsos (Müller, 2003).

D’una altra banda, no s’especifica de quina manera es farà aquesta coordinació entre explotacions veïnes ni quin serà el mecanisme de supervisió.

- e) Les estratègies de coexistència han de garantir un equilibri equitatiu entre els interessos dels agricultors de tot tipus de producció. Com a regla general, han de ser els agricultors que introdueixin un nou tipus de producció en una zona determinada els qui prenguin les mesures necessàries per limitar el flux pol·línic.

Comentaris:

La formulació d’aquest apartat és poc clara a l’hora d’establir les responsabilitats per als agricultors. Així mateix, obvia la realitat actual a Catalunya, on hi ha més de 16.000 ha conreades amb blat de moro modificat genèticament en no especificar clarament si són els pagesos que estan produint aquests conreus, introduïts com un nou tipus de producció prèviament a l’aprovació del present decret, qui s’han de fer responsables d’aplicar les mesures necessàries per *minimitzar* el flux pol·línic i la barreja en qualsevol fase de la cadena alimentària (d’acord amb allò esmentat anteriorment).

---

conjuntament amb l’empresa de llavors Syngenta Seeds, el qual no ha estat publicat en cap revista científica.

- f) Així mateix, les persones físiques i jurídiques que vulguin cultivar en les terres de les seves explotacions organismes genèticament modificats, ho han de comunicar amb caràcter previ als titulars d'explotacions amb parcel·les colindants i al Departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia i pesca.

Comentaris:

El text no especifica amb quant de temps ha de fer-se aquesta comunicació ni tampoc de quina manera ha de dur-se a terme.

- g) Les responsabilitats en cas de conflictes que poden esdevenir pel fet de produir-se barreges que obliguin a etiquetar una producció com a genèticament modificada per superar els líndars de tolerància establerts, i que porti a la pràctica una pèrdua de qualitat del producte i una disminució en el preu percebut en el mercat s'hauran de resoldre d'acord amb la normativa corresponent.

Comentaris:

El text només contempla com a danys alguns dels aspectes econòmics. No especifica quina és la normativa que s'ha d'aplicar per a la resolució de conflictes.

QUARTA. En relació amb l'article 6. Obligacions de les explotacions que conreen productes genèticament modificats.

6.1. "Són considerades obligacions de les explotacions que conreen productes genèticament modificats els següents:

- a) Distàncies d'aïllament.

Per tal d'assegurar que la presència accidental de cultius modificats genèticament en cultius no modificats genèticament es mantingui per sota dels líndars establerts per a cada espècie en la reglamentació comunitària, caldrà establir una distància d'aïllament mínima i barreres vegetals a respectar pels productors que utilitzin OGM, entre parcel·les sembrades amb llavors genèticament modificades, i les cultivades amb sistema de producció convencional, ecològic i integrat.

Comentaris:

No especifica quina serà aquesta distància ni quin serà el procediment per establir-la.

- b) Períodes de floració.

Per tal d'evitar la presència accidental de pol·len de cultius modificats genèticament en conreus no modificats genèticament s'establirà un calendari de sembres entre els veïns afectats, ja siguin productors d'organismes genèticament modificats, convencionals, ecològics o integrats, evitant la coincidència de les floracions dels camps confinats. La diferència entre els dos períodes de floració s'establirà per a cada espècie essent obligació del productor d'organismes genèticament modificats l'adaptació del seu calendari de sembra al del productor de conreu no modificat genèticament.

Comentaris:

No especifica com s'establirà aquest calendari i qui supervisarà el seu compliment.

- c) Refugis naturals o zones tampó.

Per tal de mantenir i assegurar la biodiversitat dels sistemes agrícoles productius on es conreen plantes genèticament modificades i evitar alteracions de les poblacions naturals d'espècies presents a l'ecosistema agrícola en règim de producció convencional, ecològica o integrada, el productor que utilitzi llavors genèticament modificades d'una espècie en concret haurà d'establir zones refugi o tampó sembrades i conreades amb llavors de la mateixa espècie no modificades genèticament.

La superfície sembrada amb llavor convencional ocuparà un percentatge de la total superfície sembrada per a cada espècie vegetal. Les distàncies d'aïllament deixades pel cultivador d'organismes genèticament modificats, i en cas d'estar sembrades amb llavors convencionals de la mateixa espècie, es consideraran com a zona refugi integrant-se en un percentatge del total del refugi per productor.

Comentaris:

L'establiment de zones refugi són estratègies obligatòries en molts països per endarrerir l'aparició de resistències en les plagues. No obstant això, estudis recents conclouen que aquesta estratègia ha de ser revisada. Tot i que la proximitat entre plantes modificades resistents a insectes (Bt) i les zones tampó incrementa la possibilitat d'aparellament entre insectes resistents i susceptibles, i per tant, retarda l'aparició de resistència, aquest fet també incrementa el flux pol·línic entre plantes modificades genèticament Bt i plantes no modificades genèticament. Això disminuiria l'efectivitat de l'estratègia de dues formes: a) si la toxina Bt mata les larves susceptibles al refugi, menys adults susceptibles es produiran i per tant, disminuirà la taxa d'aparellament entre insectes susceptibles i resistents; b) si nivells intermedis de toxina maten les larves susceptibles però permeten que les heterozigòtiques sobrevisquin, la dominància funcional de la resistència s'incrementarà i per tant, aquesta es desenvoluparà més ràpidament (Chilcutt i Tabashnik, 2004).

Segons tot allò exposat,

SOL·LICITO AL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA,

Que admetent aquest escrit tingui per formulades les al·legacions que conté contra el Decret que regula la coexistència entre la producció genèticament modificada i la convencional, i estimant-les, el deixi sense efecte fins que no es procedeixi a una discussió entre totes les parts afectades.

Barcelona, a ú de març de 2005.

(nom persona)

DNI:

..(carrec)... (de nom de l'entitat)

ANNEX 1

1 Casos de contaminación conocidos en el estado Español

Desde el inicio de la entrada de los cultivos transgénicos en el estado Español (1998) ha habido diferentes casos de contaminación en agricultura convencional y en ecológica. En el caso de la agricultura convencional, al no haber ningún análisis, ha sido muy difícil encontrar los casos de contaminación. Además, en el momento de cosecha y almacenamiento en las cooperativas, todo el producto se mezcla y se etiqueta (en teoría) como producto transgénico.

Por lo que respecta a la agricultura ecológica, en la cual no está permitida la presencia de OGM, existen unos controles por parte de las diferentes certificadoras que permiten detectar la contaminación transgénica. Ha sido a través de estos controles que se han localizado los casos de contaminación de productores ecológicos a los que se les ha detectado presencia de transgénico en sus cultivos. La actitud de la mayoría de los organismos de certificación (tanto públicos como privados) ha sido la de silenciar los casos y archivarlos. Tenemos constancia que desde Catalunya (Consell Càtala de la Producció Agrària Ecològica), de Navarra (Comité Producción Agraria Ecológica de Navarra- NNPEK) y Andalucía (Comité Andaluz de Agricultura Ecológica) se están ocultando diferentes casos de contaminación.

A esta dificultad se añade otra que tiene que ver con el miedo de los productores ecológicos a sacar a la luz el hecho de estar contaminado. Cuando a un agricultor se le detecta una contaminación, la administración retira la certificación de producto ecológico a la partida contaminada y empieza un proceso sancionador contra el productor. Por lo tanto, el agricultor se encuentra en situación de indefensión, ya que, a parte de perder su cosecha, no recibe ninguna indemnización, y, encima, recibe una sanción. De esta manera, muy pocos agricultores están dispuestos a denunciar y hacer público su caso.

A continuación se enumeran cronológicamente los casos que desde la Plataforma Transgènics Fora tenemos constancia². Algunos de ellos están documentados y se han hecho los análisis pertinentes, y, otros son conocidos, pero no hemos podido acceder a sus expedientes, debido a la opacidad de la administración o a la postura de los propios campesinos que no quieren hacer público sus casos (por las posibles consecuencias).

1.1 Navarra (2001): Campos de maíz contaminado por polinización cruzada

A finales de 2001, el Consejo de la Producción Agraria Ecológica de Navarra (CPAEN-NNPEK) detectó la presencia de OMG en las cosechas de dos explotaciones ecológicas de maíz. Un análisis más detallado (sobre uno de los maíces) reveló que el agente contaminante era el evento Bt176 presente en la variedad transgénica Compa CB comercializada en España desde 1998. No se realizó un análisis cuantitativo de las muestras pero en los dos casos, el material transgénico estaba presente en una proporción superior al 0,05%. El Compa CB se cultiva en Navarra en superficies pequeñas, pero suficientes como para provocar contaminaciones. Se trata claramente de un caso de polinización cruzada.

Como consecuencia de la contaminación, se procedió a descalificar estas producciones: Los cultivos afectados, producidos según las normas de la agricultura ecológica, no pudieron entrar en la cadena alimentaria ecológica y solamente pudieron venderse como convencionales, lo que representa un daño económico evidente para el agricultor sin ninguna posibilidad de compensaciones.

---

² Se ha ampliado el documento realizado por COAG, Greenpeace y Amigos de la Tierra presentado el marzo de 2004 como crítica al borrador ministerial del gobierno español de coexistencia entre los cultivos ogm y los libres de ogm.

A raíz del descubrimiento de estos casos de contaminación, el CPAEN-NNPEK compareció ante el Parlamento de Navarra pidiendo unas medidas estrictas de control de los cultivos transgénicos así como una legislación de responsabilidad y la prohibición del cultivo transgénico en Navarra. Por su parte una coalición de productores y consumidores, incluyendo el sindicato EHNE, la asociación de agricultores ecológicos Bio Lur Navarra entre otros, denunciaron las consecuencias alarmantes del cultivo de transgénicos, en particular las dificultades que encuentran los agricultores para controlar sus cultivos y asegurar una producción y un consumo libres de transgénicos en el futuro. Una de las consecuencias de este descubrimiento es que apenas se sembró maíz ecológico en esta región en las campañas siguientes, porque los agricultores bien saben que, en la situación actual, en caso de contaminación “el agricultor contaminado paga”.

1.2 Navarra y Aragón (2001): contaminación de semillas de soja para cultivo ecológico

A finales de 2001, el CPAEN también descubrió contaminación por material transgénico en una partida de soja utilizada como pienso en una finca ecológica de crianza de pollos. También en este caso se vio obligado a desclasificar la producción de la finca, que había comprado la soja a un agricultor ecológico navarro. El origen de la contaminación fue probablemente la semilla, comprada por el agricultor a la empresa Monsanto. No hay cultivos de soja en esta región y no los ha habido en los últimos 15 años: los sacos de semillas contenían semillas transgénicas sin ninguna mención a este hecho en la etiqueta. Por lo tanto, esta semilla era ilegal en España (ninguna soja está autorizada para su cultivo). Sin embargo Monsanto vendió la semilla y no pagó posteriormente compensaciones a los afectados por las pérdidas económicas sufridas.

A raíz de este descubrimiento, EHNE y el Comité Aragonés de Agricultura Ecológica extrajeron muestras de una bolsa de semillas de soja de la misma partida ante notario y las mandaron a analizar en dos laboratorios. Dieron positivo a la detección de OMG. Se trata de un caso de contaminación por importación ya que la semilla venía de Estados Unidos.

1.3 País Vasco (2001): Contaminación de piensos convencionales por soja o maíz transgénico

Desde el año 2001, el sindicato EHNE viene realizando algunos análisis de piensos para detectar la presencia de OMG. En al menos cinco ocasiones han encontrado que el pienso comprado por ganaderías, todas de Vizcaya, contenía o bien soja o bien maíz modificado genéticamente sin que este hecho figurara en la etiqueta. Como la mayor parte de la producción de pienso en España se realiza con materia prima importada, es muy probable que el origen de la presencia de OMG en estos piensos fuera la importación de grano transgénico.

1.4 Aragón (2003): Campo de maíz convencional contaminado por polinización cruzada

En agosto de 2003, Greenpeace localizó un campo de maíz modificado genéticamente (variedad Compa CB con el evento Bt176) en el municipio de Villanueva de Gállego (Zaragoza). A unos 200 metros de distancia, otro campo estaba sembrado con maíz convencional. El análisis de una muestra de este campo demostró que estaba contaminado con el evento Bt176 en una proporción superior a 0,01%.

1.5 Catalunya (2003): presencia de soja transgénica en piensos para ganado ecológico

Una pareja de campesinos de la APC del Pallars Jussà (Lleida) decidió hacer público su caso de contaminación en sus piensos. Su finca produce carne de ternera con un rebaño de vacas que crían en régimen extensivo y sistema ecológico desde hace 15 años. Alimenta vacas y terneros de hierba de sus prados, con complemento de harina (maíz, centeno, trigo, vitaminas y minerales) para los terneros en su fase de engorde. Los resultados del ensayo demostraron que la muestra de pienso analizada contenía un 0,7% de soja modificada genéticamente RoundUp Ready, aunque se suponía no debía contener soja en absoluto.

Lo que sorprende del caso fue que pasaron 6 meses desde que se obtuvo el resultado hasta que se notificó a los campesinos. Por lo tanto, la carne ya se había comercializado y había entrado en la cadena alimentaria como ecológica.

Estado del caso: A fecha de hoy, no se ha notificado por escrito ninguna resolución.

1.6 Cataluña (2003): Seis casos de presencia transgénica detectados por el CCPAE.

A parte del caso anterior, ese mismo año se sabe que se realizaron 15 analíticas de las cuales 5 dieron positivo, es decir, había presencia de transgénica. Estos casos no se han hecho públicos ni se ha informado al resto de inscritos los procedimientos seguidos.

Estos casos de contaminación corresponden a: 2 productores de maíz, 2 transformadores de soja y 1 de piensos de harina de soja. Comentar que los mismos productores no quieren hacer públicos sus casos por las posibles repercusiones en el propio sector ecológico o en sus propias producciones.

Estado del caso: Silencio administrativo.

1.7 Cataluña (2003): Cultivo de variedades transgénicas no autorizadas en un campo de demostración (Algerri- Lleida)

El 7 de octubre de 2003, PIONEER (subsidiaria de DuPont) invitó a agricultores a asistir a un acto público en el municipio de Algerri (Lleida) en un campo de un particular, al que asistieron 200 personas provenientes de distintas localidades leridanas. El acto consistía en comprobar los rendimientos de diferentes variedades de maíz de la empresa, dos de las cuales eran modificadas genéticamente con el gen MON 810 (variedades PR33P67, autorizada para cultivo comercial, y PR33N44, no autorizada para cultivo comercial).

Después de ser cosechadas, todas las variedades, transgénicas o no, incluida la no autorizada para su comercialización, se mezclaron en el mismo remolque y hubieran ido a parar a la cadena alimentaria si la Asamblea Pagesa de Catalunya no hubiera realizado una denuncia en la comisaría de los Mossos d'Esquadra de Balaguer con la intención de bloquear la entrada de la partida que contenía la variedad PR33N44.

Después de inmovilizar “temporalmente” el maíz, un funcionario del DARP cogió muestras del grano para hacer los análisis. Desde la APC se insistió en que estos análisis no servirían para nada si el DARP se limita a buscar la presencia del transgen ya autorizado (MON810 de Monsanto), en realidad tendrían que buscar el transgen de la variedad no autorizada. La prueba realmente fiable en este caso, era el testimonio de las 200 personas presentes en el acto que vieron cómo los granos de la variedad no autorizada se mezclaban con la otra variedad. Este hecho se comunicó meses más tarde a los Servicios Jurídicos del DARP en Lleida, juntamente con diferentes fotografías del acto donde se mostraba la mezcla de todas las variedades.

Después de un año de espera, la APC recibió una notificación en la que se afirmaba: “la partida de maíz no representa ningún riesgo para la salud humana ni para el medio ambiente”.

Este tipo de actos realizados por PIONEER (y otras empresas biotecnológicas) se han llevado a cabo en distintas localidades de Lleida y hay constancia de que la variedad PR33N44 también estaba presente en los otros ensayos. Nadie sabe dónde ha ido a parar la cosecha, pero al ver lo que pasó en Algerri, es más que probable que se mezclara con el resto de las variedades y se utilizara para la alimentación animal.

Este es un caso muy grave de burla de la legislación (comercialización de una variedad no autorizada y mezcla con el resto de variedades) y pone seriamente en entredicho las prácticas de

segregación de las cosechas transgénicas y no transgénicas, obligatorias a partir de este año. Representa un caso claro de contaminación de materia prima por falta de segregación.

Estado del caso: Archivado

1.8 Cataluña (2004): Cultivo de variedades transgénicas no autorizadas en un campo de demostración (Algerri- Lleida)

El pasado 10 de octubre de 2004 la historia se repite. PIONEER vuelve a realizar un acto de demostración con variedades no autorizadas. Esta vez la presencia de variedades transgénicas aumenta considerablemente. En el campo de demostración se encuentran las dos variedades autorizadas para todos los usos por la empresa Pioneer: la P67 y la P76. Además se encuentran otras variedades no autorizadas, como la N44 (ya presente en el año 2003).

Ante este hecho, otra vez, des de la APC se vuelve a denunciar el caso. La denuncia se realizó vía telefónica con el responsable del DARP en transgénicos (miembro de la comisión catalana de bioseguridad) y la única respuesta publica que hemos obtenido fue la que hizo ese representante en un debate sobre Transgénicos de la Fira d'Ecoviure en Manresa (octubre de 2004), pero es necesaria una respuesta oficial. Se tiene constancia que la denuncia se está resolviendo a nivel administrativo en el DARP.

Estado del caso: silencio administrativo

1.9 Aragón (2004): Campos de maíz contaminados por polinización cruzada

Recientemente, el Comité Aragonés de Agricultura Ecológica ha tomado muestras de todos los cultivos de maíz ecológicos para realizar análisis de presencia de transgenia. El primer resultado publico, fue el pasado diciembre de 2004 donde se encontró un 34% de transgenia en el campo de un campesino ecológico de Sariñena. Su campo se encontraba a unos 700 metros de cultivos convencionales transgénicos. El presidente del CAAE (juntamente con UAGA y Ecologistas en Acción) realizaron una rueda de prensa posicionándose en contra los transgénicos y pidiendo Aragón libre de transgénicos. El pasado 22 de diciembre, técnicos del MAPA y de la SEAE (con el productor y miembros de Ecologistas en Acción y APC) tomaron muestras del campo para corroborar los resultados de las análisis realizadas por el CAAE aragonés.

Estado del caso: La denuncia se hizo pública, pero la DGA todavía no ha informado de las acciones que tomará al respecto..

1.10 Aragón (2005): Campos de maíz ecológico contaminados por polinización cruzada

El comité aragonés de agricultura ecológica ya tiene dos resultados positivos con transgenia de las muestras tomadas en campo a agricultores ecológicos de Aragón. Los resultados son de un 0.2 % y 0.5% de contaminación en Binefar y Ribas respectivamente. Estos aun no se han hecho públicos actualmente.

La APC y otras organizaciones están esperando los resultados de las otras muestras que se tomaron a los productores de maíz de Aragón de las cuales aún no se sabe el resultado.